

Glossariy

7.3 Odamning ovqat hazm qilish sistemalari

1. Og‘iz bo‘shlig‘i – ovqat hazm jarayoni boshlanadigan joy, teetlari va tili mavjud.
2. Tishlar – ovqatni maydalash va yenga imkon beradigan organlar.
3. Til – ovqatni aralashtirish va layoqatda ta‘mini sezish uchun xizmat qiladi.
4. Oshqozon – oziq-ovqatni kimyoviy va mexanik hazm qilish organi, kuchli kislota ishlab chiqaradi.
5. Qorin qistovi (qorin devori) – oshqozonni himoya qiluvchi mushak strukturalarining qatlami.
6. Oshqozon shirası – oshqozonda pepsin va xlorid kislota ishlab chiqaruvchi suyuqlik.
7. Inchik ichak – oziq moddalarni so‘rilishini ta‘minlovchi uzun va ingichka ichak qismi.
8. Qo‘shimcha ichak (qalin ichak) – suv va mineral moddalarning so‘rilishini amalga oshiradi, qattiq axlatni shakllantiradi.
9. Me‘da qopqog‘i (pilorik sfinkter) – oshqozon va ingichak o‘rtasida oziq-ovqat oqimini boshqaruvchi mushak.
10. Ichak mikrovilluslari – so‘rilishni oshirish uchun ichak devorlarida joylashgan mayda tolalar.
11. Qorin osti bezi – hazm fermentlarini ishlab chiqaruvchi va ichakka chiqaruvchi organ.
12. Jigar – sariq modda va boshqa metabolik mahsulotlar ishlab chiqaruvchi hajmli organ.
13. O‘n ikki barmoqli ichak – qorin osti bezi va jigar sekretsiyalarining tushadigan ichak qismi.

14. Hazm qiluvchi fermentlar – oziq-ovqat molekulalarini kichik bo‘laklarga ajratuvchi biokimyoviy vositalar.
15. Peristaltika – oziq-ovqatni hazm qilish kanalida siljitadigan mushaklar harakati.
16. Qorin devori mushaklari – ovqatni qimirlatishga yordam beruvchi mushaklar to‘plami.
17. Qorin bo‘shlig‘i – oshqozon va ichaklarni o‘z ichiga olgan tana bo‘shlig‘i.
18. Qalin ichak bakteriyalari – ovqat hazm qilish jarayoniga yordam beradigan foydali mikroorganizmlar.
19. Nafas olish va hazm qilish aloqasi – og‘izdan boshlanib, yo‘talganda ochiladigan qizil qopcha orqali bog‘langan.
20. Ichak florasini – insonning qalin ichakda yashovchi mikroorganizmlar majmuasi, hazm jarayonida ishtirok etadi.